

Lounais-Suomen metsäohjelma 2026–2030

Lounais-Suomen metsäneuvosto 8.12.2025

LOUNAIS-SUOMEN METSÄOHJELMA 2026–2030

Kansikuva: Lounais-Suomen metsäneuvosto haluaa edistää puurakentamista,
Minna Rautalin, 2025

Verkossa: [Tietoa alueellisista metsäohjelmista](#)

Sisällys

Lounais-Suomen metsäohjelma 2026–2030	2
Sisällys.....	3
1 Tiivistelmä.....	5
2 Johdanto	5
2.1 Kansallinen metsästrategia alueellisten metsäohjelmien taustalla	6
2.2 Metsäohjelman laatiminen ja hyväksyminen	6
3 Toimintaympäristön kuvaus ja kehittämistarpeet	7
3.1 Valtakunnallinen metsäalan toimintaympäristö	7
3.2 Lounais-Suomen metsäalan toimintaympäristö ja kehittämistarpeet	7
4 Visio	12
5 Päämäärä 1: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä.....	12
5.1 Toimenpide: Lounais-Suomen metsät kasvuun -hanke.....	13
5.2 Toimenpide: Metsätuhojen ennakointi-, koulutus- ja tiedonvälityshanke	15
5.3 Toimenpide: Yksityistiet, sillat ja piennartasanteet kuntoon -hanke.....	15
6 Päämäärä 2: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä.....	16
6.1 Toimenpide: Lounais-Suomen monimuotoiset talousmetsät -hanke.....	16
6.2 Toimenpide: Lounais-Suomen metsien vedet -hanke.....	18
6.3 Toimenpide: Huomio soihin -hanke	19
7 Päämäärä 3: Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.....	20
7.1 Toimenpide: Töihin metsään! -hanke	20
7.2 Toimenpide: Lounais-Suomen metsäfoorumi -hanke.....	21
7.3 Toimenpide: Aktiiviset maa- ja metsätilat -omistajanvaihdoshanke	22
7.4 Toimenpide: VisitMetsä Lounais-Suomi -hanke	23
8 Päämäärä 4: Edistämme puurakentamista	24
8.1 Toimenpide: Puurakentaminen kasvuun Lounais-Suomessa -hanke.....	24
9 Toimeenpano ja seuranta.....	25
10 Vaikutusten arviointi	26

11 Liitteet	29
Liite 1: Valtakunnallisen tilannekuvan yhteenveto	29
Liite 2: Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet	32
Liite 3: Hakkuupotentiaalilaskelma maakunnittain	35
Liite 4: Hoitoehdotukset	37

1 Tiivistelmä

Lounais-Suomen metsäohjelma 2026–2030 toteuttaa Kansallista metsästrategiaa 2035 Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakunnissa. Ohjelman tärkein tavoite on edistää alueen metsien monipuolista ja kestävää käyttöä ja sitä kautta hyvinvointia ja työllisyyttä.

Ohjelmakaudelle on valmisteltu yhteensä 11 toimenpidettä, joista jokainen on itsenäinen kehittämishanke. Toimenpiteille on määritelty tavoitteet, kohderyhmä ja seurantamittarit sekä ehdotukset vastuutahoiksi ja toteutuksen yhteistyökumppaneiksi.

Toimenpiteillä halutaan edistää metsien kasvua ja lisätä metsäpinta-alaa, varautua ilmastonmuutokseen ja ennakoida metsätuhoja sekä panostaa yksityisteiden ja niiden siltojen kuntoon. Lounais-Suomessa nähdään tärkeänä edistää talousmetsien luonnonhoitoa ja metsien vesiensuojelua sekä kiinnittää huomioita suometsiin ja suoluontoon.

Metsäalan vetovoimaa koulutusalan halutaan lisätä ja edistää sitä kautta ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta alueella. Metsäohjelman toteuttamisella tuetaan uusimman luonnonvara-alan tutkimustiedon käytäntöön vientiä. Lisäksi sujuvoitetaan maa- ja metsätilojen omistajanvaihdoksia sekä tuoteistetaan luontomatkailua ja monipuolistetaan metsänomistajien ansaintamahdollisuuksia. Lounais-Suomessa halutaan tulevina vuosina panostaa vahvasti puurakentamiseen. Viestinnälliset toimenpiteet lisäävät metsäalan näkyvyyttä ja tukevat koko metsäohjelman toteutusta Lounais-Suomessa.

Lounais-Suomen metsäneuvosto edistää ja seuraa ohjelman toimeenpanoa. Ohjelman sisältöä tarkistetaan ohjelmakauden puolivälissä vuonna 2028.

2 Johdanto

Alueellinen metsäohjelma on metsälain mukainen alueen metsäalan kehittämisohjelma. Metsäkeskuslain mukaan maakunnallisen metsäneuvoston tehtävä on laatia ja hyväksyä alueellinen metsäohjelma sekä seurata ja edistää ohjelman toteuttamista. Ohjelmaa tarkistetaan vuonna 2028. Ohjelmaa laadittaessa Metsäkeskus on yhteistyössä metsäalaa edustavien ja muiden metsiä hyödyntävien tahojen kanssa.

Ohjelmassa korostuvat Lounais-Suomen omat päämäärät sekä toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään. Metsäohjelman tärkein tavoite on edistää metsien

monipuolista ja kestävää käyttöä ja sitä kautta hyvinvointia ja työllisyyttä maakunnissa.

2.1 Kansallinen metsästrategia alueellisten metsäohjelmien taustalla

Vuoteen 2035 ulottuva [Kansallinen metsästrategia \(KMS2035\)](#) sisältää Suomen metsäpolitiikan keskeiset linjaukset ja kuvaa metsäalan kehittämisen tahtotilan ja tärkeimmät tavoitteet. Se on elinkeinostrategia, joka huomioi niin ihmisten, ympäristön kuin taloudenkin tarpeet.

Strategia ottaa ajanmukaisesti huomioon kokonaisvaltaisen kestävä kehityksen sekä metsien merkityksen ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.

Metsästrategian visio on ”Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille”. Tämä saavutetaan strategian päämäärien kautta, kun

- Suomi on kilpailukykyinen toimintaympäristö uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla
- metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä
- vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä
- vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

Kansallisella metsästrategialla on suora yhteys alueellisiin metsäohjelmiin, kun sen päämäärät on otettu myös alueellisten metsäohjelmien päämääriksi.

Alueellinen metsäohjelma tukee Kansallisen metsästrategia 2035:n toteuttamista maakunnallisella tasolla maakunnan oman tilanteen, tarpeiden ja tavoitteiden mukaisin toimenpitein.

2.2 Metsäohjelman laatiminen ja hyväksyminen

2.2.1 Laatiminen Lounais-Suomessa

Lounais-Suomen metsäohjelman laatiminen käynnistyi metsäneuvoston kokouksessa vuoden 2024 lopussa. Kokouksessa päätettiin kolmen valmisteluryhmän perustamisesta. Ryhmiin valittiin jäsenet Lounais-Suomen metsäneuvostosta ja alueen muista sidosryhmistä.

Loppuvuodesta 2024 Metsäkeskuksen asiantuntijat laativat Lounais-Suomen metsäalan nykytila-analyysin. Valmisteluryhmien jäsenille suunnattu ennakkokysely oli avoinna 14.–24.1.2025. Lisäksi verkossa oli kaikille avoin

vaikuttamismahdollisuus ohjelman sisältöön. Nykytila-analyysi ja kyselyjen tulokset huomioitiin ohjelman valmistelussa.

Valmisteluryhmille järjestettiin keväällä 2025 kaksi yhteistä työpajapäivää. Valmisteluryhmät valitsivat Kansallisen metsästrategian 2035 tavoitteista alueella tärkeimmät ja valmistelivat niiden pohjalta konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Lounais-Suomen metsäneuvosto teki ehdotusten perusteella päätökset ohjelmaan valittavista 11 toimenpiteestä. Kansallisen metsästrategian 2035 päämäärien lisäksi Lounais-Suomessa valittiin päämääräksi puurakentamisen edistäminen.

2.2.2 Hyväksyminen Lounais-Suomessa

Lounais-Suomen metsäneuvosto hyväksyi metsäohjelman luonnosversion 8.9.2025. Luonnosversio lähetettiin lausuntokierrokselle 17.9.-15.10.2025 väliseksi ajaksi. Ohjelmaluonnosta muokattiin ja tarkennettiin saatujen lausuntojen perusteella.

Lounais-Suomen metsäneuvosto hyväksyi Lounais-Suomen metsäohjelman 2026–2030 8.12.2025.

3 Toimintaympäristön kuvaus ja kehittämistarpeet

3.1 Valtakunnallinen metsäalan toimintaympäristö

Metsäkeskuksen asiantuntijat tuottivat maakunnallisille metsäneuvostoille ja ohjelmien valmisteluryhmille valtakunnallisen metsäalan tilannekuvan ohjelmien laatimisen tueksi. Sen tiivistelmä on [liitteenä 1](#).

3.2 Lounais-Suomen metsäalan toimintaympäristö ja kehittämistarpeet

3.2.1 Metsäbiotalous ja metsäalan keskeisiä tunnuslukuja Lounais-Suomessa

Satakunnassa metsäbiotaloudella on suuri merkitys. Toimialoista suurin on massa- ja paperiteollisuus. Myös puutuotteiden osuus maakunnassa on merkittävä. Suuri osa teollisuuden käyttämästä puusta tulee maakunnan ulkopuolelta.

Varsinais-Suomessa metsätaloudella on selkeästi pienempi merkitys aluetaloudessa Satakuntaan verrattuna. Merkittävin toimiala Varsinais-Suomen metsäbiotaloudessa on puutuotteet.

Lisätietoja: [Metsäbiotalous maakunnissa - raportit ja esitykset - Tapio](#)

Taulukkoon on koottu aluetalouteen, metsien käyttöön ja monimuotoisuuteen liittyviä keskeisiä tunnuslukuja Lounais-Suomesta.

Tilannekuva	Varsinais-Suomi	Satakunta	Suomi
Aluetalous			
Metsäalan osuus maakunnan koko talouden			
...tuotoksesta, %	1,6	9,0	6,5
...bruttoarvonlisästä, %	1,5	6,6	4,4
...työllisistä, %	0,9	2,7	2,4
...investoinneista, %	0,7	17,7	4,0
Metsäalan työlliset, hlö	2 117	2 677	66 100
Puun myyntitulot, 1000 €	108 738	115 082	2 849 659
Metsien käyttö			
Metsätalousmaata maapinta-alasta, %	60	73	86
Yksityismetsien osuus, %	79	74	51
Metsän kasvu, milj. m ³	3,3	3,2	103
Puuston keskikasvu, m ³ /ha/v	5,4	5,9	4,5
Suurin ylläpidettävä hakkuusuunnite, milj. m ³	3,0	2,7	79,8
Käyttö, markkinahakkuut, milj. m ³	2,7	2,6	75,1
Monimuotoisuus			
Lakiin perustuvan suojelun pinta-ala, 1000 ha	34,5	26,0	2 474
Lakiin perustuvan suojelun osuus, %	5,6	4,9	10,8
Monimuotoisuus, 1000 ha	3,6	4,1	502,3
Monimuotoisuus, %	0,6	0,8	2,2
Rajoitettu käyttö, 1000 ha	1,0	1,5	410,5
Rajoitettu käyttö, %	0,2	0,3	1,8
Kuolleen puun määrä, m ³ /ha	5,6	4,4	6,9

Aluetalous-osion tietolähde: *Rahaa ja työtä metsistä -verkkopalvelu (Tilastokeskuksen aineisto) 17.6.2025*

Metsien käyttö -osion tietolähde: *Luonnonvarakeskus, metsävarat 17.6.2025*

Monimuotoisuus-osion tietolähde: *Luonnonvarakeskus, metsien suojelu 19.11.2025.*

- Lakiin perustuvan suojelun pinta-ala: luokat 1A+1B+1C lakisääteiset suojelualueet (metsä- ja kitumaalla)
- Monimuotoisuus: luokat 2A+2B talousmetsien monimuotoisuuden suojelukohteet (metsä- ja kitumaalla)
- Rajoitettu käyttö: luokka 3 luontoarvojen suojelua tukevat metsät, muut erityisalueet ja -kohteet, rajoitettu metsätaloustyö (metsä- ja kitumaalla)

3.2.2 Metsänhoito, ilmastonmuutos ja vesiensuojelu

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tulee olemaan suuri tulevaisuuden haaste Lounais-Suomen metsien hoidossa. Tämä vaatii muuttamaan metsänhoidon käytäntöjä. Aktiivisella ja oikea-aikaisella metsänhoidolla ja suosimalla sekapuustoisia metsiä voidaan sopeutua sekä hajauttaa ilmastonmuutoksen tuomaa riskiä. Perinteinen talvikorjuukausi tulee lyhentymään ja joinain vuosina sitä ei tule ollenkaan. Myös puunkorjuun käytäntöjä on muutettava vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä.

Metsätalous aiheuttaa vain pienen osan Lounais-Suomen vesiin kohdistuvasta ravinne- ja kiintoainekuormituksesta. Se on kuitenkin merkittävää erityisesti vesistöalueiden latvavesillä, joilla metsätalouden suhteellinen osuus kuormituksesta on suurempi. Kestävä vesienhallinta tulee huomioida ojitusten, hakkuiden ja maanmuokkausten yhteydessä.

Ilmasto- ja vesistö päästöjen osalta keskeistä on estää ojitettujen soiden kuivuminen liian syvälle ja suosia etenkin rehevillä turvemailla peitteisiä suometsän uudistamistapoja ja välttää kunnostusojituksia. Turvemaiden tuhkalannoituksella voidaan lisätä puuston kasvua ja pienentää kunnostusojituksen tarvetta.

Lounais-Suomessa arkeologisten kohteiden lukumäärä on suuri, ja ne tulee ottaa metsänkäsittelyssä huomioon. Kiinteitä muinaisjäännöksiä ja kulttuuriperintökohteita tunnetaan runsaasti. Erityisesti Satakunnassa muinaisjäännökset lisäksi sijaitsevat valtaosin metsissä. Muinaisjäännösten paikkatiedot ovat nykyään kaikkien toimijoiden saatavilla avoimissa aineistoissa. Riski muinaisjäännöskohteiden vahingoittumiseen ja tuhoutumiseen metsätalouden toimenpiteiden, erityisesti maanmuokkauksen, yhteydessä on silti olemassa.

Metsätuhot ovat Lounais-Suomessa kasvussa. Merkittävin tuhon aiheuttaja Lounais-Suomessa ovat myrskyt. Kuusikoissa tuhoja aiheuttavat kuusentähtikirjaaja, kirjanpaina ja juurikäätäjä. Männiköiden tuhoissa näkyvät havuparikassien aiheuttama etelänversosurma ja okakaarnakuoriainen. Metsien sopeutumiskykyä tulee vahvistaa tunnistamalla riskikohteita, valitsemalla kasvupaikalle soveltuvia puulajeja ja suosimalla sekapuustoisuutta. Oikea-aikaiset ja sopivan voimakkaat hoitotyöt varmistavat metsien hyvää kasvua. Monipuolisuus kasvatustavoissa, metsän rakenteessa ja puulajeissa auttavat varautumaan tuhoihin. Elinvoimaiset ja monimuotoiset metsät pystyvät toipumaan hyvin luontaisista häiriöistä.

3.2.3 Monimuotoisuus ja luonnonhoito

Lounais-Suomen metsät ovat keskimäärin rehevämpiä kuin muualla Suomessa. Varsinais-Suomessa lehtojen osuus koko maan lehdoista ja perinnebiotoopeista on merkittävä. Satakunnassa Porin saaristossa on valtakunnallisesti merkittäviä rannikkoluontotyypppejä. Saaristomeren alue kymmenine tuhansine saarineen on ainutlaatuinen ja monimuotoinen.

Monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää jatkuvaa kehitystyötä. Lounais-Suomessa voimavaroja tulee suunnata erityisesti elinympäristöjen ja vesien tilan parantamiseen, vapaaehtoisen suojelun edistämiseen, talousmetsien luonnonhoitoon ja kuolleen puun määrän lisäämiseen metsissä. Huomiota on kiinnitettävä myös

- METSO- ja Helmi-ohjelmille myönnettyjen resurssien käyttämiseen täysimääräisesti
- metsäsertifiointin merkityksestä viestimiseen
- jatkuvan kasvatuksen edistämiseen soveltuvilla kohteilla edistämään monimuotoisuutta sekä turvaamaan luonto- ja virkistysarvoja.

Kansallisen ennallistamissuunnitelman on tarkoitus valmistua vuoden 2026 aikana. Suunnitelman toteuttamiseen tullaan tarvitsemaan lisää luonnonhoidon ja luonnon ennallistamisen osaajia myös Lounais-Suomeen.

Lounais-Suomi on mukana vuosina 2024–2031 toteutettavassa valtakunnallisessa [Priodiversity LIFE -hankkeessa](#). Osana hanketta toteutettavat Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakunnalliset Luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelmat (LUMO-ohjelmat) tähtäävät luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen eli luontokadon pysäyttämiseen. Ohjelmissa tunnistetaan tärkeimmät monimuotoisuuskeskittymät, joiden alueella ennallistetaan elinympäristöjä hankkeen rahoituksella. LUMO-ohjelmatyön monimuotoisuustavoitteita kehitetään alueella yhteisesti. Varsinais-Suomen ja Satakunnan LUMO-ohjelmatyö nivotaan soveltuvin osin Lounais-Suomen metsäohjelman toimeenpanoon.

Vuonna 2026 käynnistyy kahdeksanvuotinen ACWA LIFE -vesistöhanke, jonka yksi viidestä pilottialueesta on Mynälahti Varsinais-Suomessa.

3.2.4 Metsänomistus

Lounais-Suomessa on yksityisiä metsänomistajia noin 67 000 ja heidän keski-ikänsä on 61 vuotta. Valtaosa metsäpinta-alasta on yksityisten metsänomistajien omistuksessa. Keskimääräinen yksityisen metsänomistuksen pinta-ala on noin 18 hehtaaria. Alueen metsänomistajista noin 40 prosenttia on etämetsänomistajia, jotka asuvat metsiensä sijaintikunnan ulkopuolella. Keskeisiä

metsänomistajakuntaan liittyviä kehittämistarpeita ovat kuolinpesien purkamista ja yhteismetsäomistusta vauhdittavat toimenpiteet sekä metsätilojen pirstoutumiskehityksen pysäyttäminen. Lounais-Suomessa maatalous on aktiivista ja siksi on tarkoituksenmukaista tarkastella maa- ja metsätilojen omistajanvaihdoksia kokonaisuutena.

3.2.5 Metsien monikäyttö

Metsiä voidaan hyödyntää kestävästi monenlaisista lähtökohdista ja erilaisia tavoitteita painottaen. Marjojen, sienten ja muiden luonnontuotteiden keruu sekä luontomatkailu ovat tärkeä osa metsien monikäyttöä Lounais-Suomessa. Isojen kasvukeskusten lähellä metsillä on myös merkittäviä virkistys- ja maisema-arvoja.

Lounais-Suomi on tiheään asuttua aluetta, jolla on suotuisten ilmasto-olojen sekä alueen runsaan ravintobiomassan ansiosta Suomen tiheimmät hirvieläinkannat ja myös muutoin monipuolinen ja runsas riistaeläinlajisto. Myös metsästysharrastajien määrä on alueella suuri.

3.2.6 Yksityistiet

Lähes kaikki metsään perustuvien elinkeinojen kuljetukset lähtevät yksityisteiltä ja siksi niiden kunnolla on laajaa merkitystä. Lounais-Suomessa yksityisteiden yhteenlaskettu pituus on noin 15 000 kilometriä. Siltoja yksityisteillä on noin 830.

[TIESIT-hankkeen](#) arvion mukaan noin kaksi kolmasosaa alueen yksityisteistä on kunnoltaan tyydyttäviä tai huonoja. Pidentyvä kelirikkokausi asettaa vaatimuksia teiden kunnolliselle perusrakenteelle ja suuri osa Lounais-Suomen yksityisteistä onkin perusparannuksen tarpeessa. Myös kuljetusvolyyymien suurentuminen ja kuljetuskaluston järeytyminen edellyttävät yksityisteiltä ja niiden silloilta yhä parempaa kantavuutta. Silloista noin kolmasosassa esiintyy korjaustarpeita.

Yksityisteitä ja niiden siltoja hoidetaan ja perusparannuksia tehdään yleensä siellä, missä tiekunnat ovat muutenkin aktiivisia. Jatkossa huonokuntoisia teitä ja siltoja hallinnoiviin tiekuntiin on tarpeen kohdistaa aktivointia.

3.2.7 Puurakentaminen

Puurakentaminen on kestävänsä rakentamisen ratkaisu. Se pienentää hiilijalanjälkeä ja tukee kiertotaloutta. Samalla se tarjoaa terveellisen sisäympäristön sekä kevyet ja muuntojoustavat rakenteet. Kotimaisesta puusta valmistetut tuotteet vahvistavat omavaraisuutta, huoltovarmuutta ja alueellista hyvinvointia.

Lounais-Suomesta löytyy kymmenkunta koulua tai päiväkotia, joiden rakentamisessa on käytetty puuta merkittävä määrä. Vuonna 2025 valmistunut

Turun Vesihuollon toimisto- ja varikkorakennus AkvaCity on Turun ensimmäinen puusta rakennettu toimistorakennus. Aurassa on puurakenteinen vuonna 2023 valmistunut kunnantalo. Länsirannikon Koulutus Oy WinNovan Kullaan toimipisteen päärakennuksessa on käytetty runsaasti puuta. Turun Linnanfältin puukerrostaloalueen lisäksi puisia kerrostaloja löytyy muualta Turusta, Raisiosta, Naantalista ja Porista.

Puurakentamisen edistämiseen tulee jatkossa panostaa voimakkaasti Lounais-Suomessa. Tässä julkinen sektori voi toimia suunnannäyttäjänä ja edelläkävijänä.

3.2.8 Metsäalan koulutus

Lounais-Suomessa metsäalan toisen asteen koulutusta järjestävät Ammattiopisto Livia ja Länsirannikon Koulutus Oy WinNova. Metsäalan ammattikorkeakoulu- tai yliopistotasosta koulutusta ei Lounais-Suomessa ole. Metsäalalla pulaa on varsinkin metsäkoneenkuljettajista, puutavara-autoilijoista ja metsureista. Myös metsätoimihenkilöiden rekrytoinnissa on välillä ollut vaikeuksia etenkin maakuntien reuna-alueilla. Jatkossa alan vetovoimaa on vahvistettava ja metsäalan koulutuksen markkinointia lisättävä kohdentaen sitä myös kaupungeissa asuviin nuoriin.

3.2.9 Luonnonvara-alan tutkimus

Uusimmat tutkimustulokset on tärkeää ottaa huomioon metsäalaa kehitettäessä ja käytännön toimia suunnitellessa. [Monitavoitteiseksi täsmämetsätalouden osaajaksi – etänä \(E-Täsmä\) -hankkeessa](#) on toteutettu Varsinais-Suomeen viimeisintä tutkimustietoa hyödyntäviä metsän- ja luonnonhoidon esimerkkikohteita. Hankkeessa aloitettua työtä tulee tulevaisuudessa jatkaa ja laajentaa.

4 Visio

Kestävästi kasvavat metsät – monimuotoisuutta ja elinvoimaa Lounais-Suomeen

5 Päämäärä 1: Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä

Lounais-Suomessa tärkeitä tavoitteita päämäärään 1 liittyen ovat:

- Toteutetaan metsänuudistaminen laadukkaasti ja viipymättä.

- Hoidetaan nuoret metsät laadukkaasti ajallaan ja poistetaan hoitorästit.
- Lisätään kasvua ja hiilensidontaa vastuullisella metsälannoituksella.
- Ennakoidaan ja torjutaan metsätuhoja.
- Lisätään metsäpinta-alaa.
- Parannetaan metsien saavutettavuutta ja kehitetään logistiikkaa.

5.1 Toimenpide: Lounais-Suomen metsät kasvuun -hanke

Toteutamme hankkeessa neljä työpakettia, joilla tuetaan metsänomistajien osaamista ja aktiivisuutta metsien oikea-aikaiseen hoitoon, kasvun ja monimuotoisuuden ylläpitämiseen sekä vesiensuojeluun. Lisäksi lisäämme metsänomistajien ja metsäalan ammattilaisten osaamista metsittämisestä ja sen mahdollisuuksista.

Työpaketti 1: Laadukas uusi metsä

Järjestämme metsänomistajille koulutusta metsänuudistamisen kokonaisuudesta maanmuokkauksesta varhaisperkaukseen ja taimikonhoitoon. Teemme hankkeessa yhteistyötä [Sorkkia sekametsissä -hankkeen](#) kanssa.

Koulutuksissa

- korostetaan oikean taimiaineksen ja toimenpiteen valintaa kohteesta riippuen
- huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset ja metsätuhoriskit
- tuodaan esille metsätalouden vesiensuojelun ja -hallinnan tarpeet
- tuodaan esille jalojen lehtipuiden mahdollisuudet sekä monimuotoisuuden ja riistan huomioiminen.

Välitämme metsänomistajille tietoa toimijoista, jotka tarjoavat kokonaispaketteja metsänuudistamiseen.

Tuloksena metsänomistajat osaavat tehdä tietoisia ratkaisuja metsänuudistamisen kokonaisuuteen liittyen.

Työpaketti 2: Nuoret metsät kuntoon

Työpaketissa

- viestimme valtion tarjoamista tukimahdollisuuksista ([metsätalouden kannustejärjestelmä metka](#))
- järjestämme tilaisuuksia, tapahtumia, koulutuksia ja työnäytöksiä
- tehostamme nuoriin metsiin liittyvää viestintää uudistamistoimenpiteiden yhteydessä

- tuemme metsänomistajia ja tuomme heidän saatavilleen tietoa päätöksenteon tueksi.

Kohdennamme tuen erityisesti alueella tyypillisille pienille tiloille ja niille metsänomistajille, jotka eivät ole tehneet metsissään aktiivisia toimia viimeisen viiden vuoden aikana.

Tuloksena nuoria metsiä hoidetaan enemmän, mikä näkyy Metsäkeskuksen metsävaratiedoissa niihin liittyvien toimenpide-ehdotusten vähenemisenä.

Työpaketti 3: Lannoita metsäsi kasvuun

Tuomme metsänomistajien tietoon lannoituksen hyötyjä ja sen vaikutusta hiilensidontaan.

Kannustamme metsänomistajia hyödyntämään tuhkalannoituksen mahdollisuudet ja osallistumaan tuhkalannoituksen yhteishankkeisiin.

Tuloksena metsien lannoitusmäärät Lounais-Suomessa kasvavat, metsien kasvu lisääntyy ja hiilinielut vahvistuvat.

Työpaketti 4: Joutoalueet metsäksi

Edistämme peltoheittojen, entisten turvetuotantoalueiden ja muiden vajaatuottoisten ei-metsätalouskäytössä olevien alueiden metsitystä. Huomioimme hankkeen toteutuksessa ennallistamisasetuksen, perinnebiotoopit ja muut avoimet ympäristöt sekä luonto- ja maisema-arvot.

Lisäämme sekä metsänomistajien että metsäammattilaisten tietoa ja osaamista metsittämisestä. Tuotamme myös uutta neuvontamateriaalia muun muassa Lounais-Suomessa menestyvistä jaloista lehtipuista.

Hankkeen tuloksena metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaaminen metsityksen mahdollisuuksista lisääntyy ja vajaatuottoisia alueita metsitetään.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Suomen metsäkeskus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Metsäalan yhdistykset ja yritykset, Ammattiopisto Liviaa, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, Luonnonvarakeskus, ProAgria Länsi-Suomi, Varsinais-Suomen ja Satakunnan MTK.

Seurantamittarit: Hankkeessa toteutettujen koulutusten ja viestinnän määrä, [Luonnonvarakeskuksen metsätilastot](#), nuoren metsän hoidon ehdotusten määrä Metsäkeskuksen metsävaratiedoissa, joutoalueiden metsitystuen käyttö, metsitetty pinta-ala.

5.2 Toimenpide: Metsätuhojen ennakointi-, koulutus- ja tiedonvälityshanke

Koulutamme metsäalan ammattilaisia ennakoimaan metsätuhoja. Myös metsänomistajille tarjotaan mahdollisuus osallistua koulutuksiin.

Hankkeen tuloksena metsäalan ammattilaiset tunnistavat ja osaavat ennakoida yleisimpiä metsätuho- ja tuhoriskejä Lounais-Suomessa.

Koulutus auttaa ammattilaisia

- valitsemaan uudistamis- sekä taimikonhoitomenetelmiä, jotka huomioivat hirvieläinriskit
- tunnistamaan metsätuholaisia ja ennakoimaan niiden tekemiä tuhoja
- ehkäisemään myrskytuhoja huomioimalla riskit jo korjuun suunnittelussa
- neuvomaan metsänomistajia tuhoriskeistä ja niiden ennakoinnista.

Metsätuholaisten osalta kiinnitämme erityishuomiota rannikon männiköihin. Myrskytuhojen osalta huomioimme pellon ja metsän vaihtumisyöhykkeet ja rannikon vaikutukset.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Suomen metsäkeskus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Luonnonvarakeskus, metsäalan yhdistykset ja yritykset, Suomen riistakeskus, Ammattiopisto Livia, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova.

Seurantamittarit: Osallistujien määrä ja tausta (metsänomistaja/metsäalan ammattilainen), kysely osaamistasosta koulutuksen osallistujille ennen ja jälkeen koulutuksen.

5.3 Toimenpide: Yksityistiet, sillat ja piennartasanteet kuntoon - hanke

Hankkeen kohderyhmänä ovat tiekunnat, tieisännöitsijät, teiden kunnostusta ja perusparannuksia tekevät yritykset sekä metsänomistajat.

Heille suunnatuilla toimilla

- lisäämme yksityistietihin ja niiden siltoihin ja piennartasanteisiin liittyvää neuvontaa
- kehitämme ja aktivoimme tieisännöintiä ja -urakointia

- edistämme [metsätalouden kannustejärjestelmän](#) suometsänhoitoon ja metsäteiden kunnostukseen kohdennettujen tukivarojen hyödyntämistä Lounais-Suomessa
- järjestämme Miten parannat talvikorjuuta ja -kuljetusta -koulutuksen liittyen Lounais-Suomen haasteellisiin talviin.

Yksityisteiden kunnostuksissa huomioidaan pinta- ja pohjavedet sekä niihin liittyvät elinympäristöt. Kunnostukset toteutetaan niin, että sillat, rummut ja muut vastaavat rakenteet eivät estä kalojen ja muiden vesieliöiden liikkumista.

Toimenpiteen tuloksena panostus tiestön jatkuvaan hoitoon ja kunnossapitoon lisääntyy, yksityisteiden ja -siltöjen kunto paranee ja ammattimainen tieisännöinti lisääntyy. Parempi yksityisteiden kunto helpottaa myös muun muassa metsien virkistyskäyttöä ja pelastustoimintaa.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Suomen metsäkeskus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Metsäalan yhdistykset ja yritykset, Suomen tieyhdistys, MTK Satakunta, MTK Varsinais-Suomi, Koneyrittäjät ry.

Seurantamittarit: Metsätalouden kannustejärjestelmän suometsänhoitoon ja metsäteiden kunnostukseen Lounais-Suomessa käytetyt tukivarat, [Lounais-Suomen elinvoimakokeskuksen avustukset yksityistien parantamiseen](#).

6 Päämäärä 2: Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä

Lounais-Suomessa tärkeitä tavoitteita päämäärään 2 liittyen ovat:

- Lisätään ja säästetään metsien monimuotoisuudelle arvokkaita rakennepiirteitä.
- Edistetään metsien sekapuustoisuutta.
- Vahvistetaan luonnonhoidon osaamista, suunnittelua ja käytäntöön vientiä.
- Otetaan käyttöön metsätalouden vesiensuojelumenetelmiä.
- Edistetään suometsien ilmastokestävää hoitoa.

6.1 Toimenpide: Lounais-Suomen monimuotoiset talousmetsät -hanke

Edistämme vuonna 2026 valmistuvan kansallisen ennallistamissuunnitelman ja biodiversiteettistrategian toteutusta Lounais-Suomessa.

Hankkeessa on seuraavia tavoitteita:

- koulutamme metsäalan nykyisiä ja tulevia ammattilaisia, käytännön työn tekijöitä ja metsänomistajia metsien monimuotoisuudelle tärkeiden rakennepiirteiden, elinympäristöjen hoito-, kunnostus- ja ennallistamistarpeiden ja kulttuuriperinnön huomioimiseen
- viestimme sekapuustoisuuden hyödyistä ja metsätuhoihin varautumisesta
- viestimme kuolleen puun merkityksestä metsäluonnon monimuotoisuudelle
- viemme käytäntöön riistametsänhoidon toimintamalleja
- vaihdamme tietoa ja käymme vuoropuhelua metsänomistajien ja metsästysseurojen kesken keskittyen erityisesti pieniin sorkkaeläimiin.

Hankkeeseen sisältyvät Luonnonhoidon osaajaksi -koulutus ja Sekametsä-kampanja.

Luonnonhoidon osaajaksi -koulutus

Koulutamme erityisesti leimikoiden suunnittelijoita, koneenkuljettajia ja opiskelijoita luonnonhoitoon soveltuvien kohteiden ja niiden ominaispiirteiden tunnistamiseen. Tarjoamme metsäpalveluyrittäjille koulutusta luonnonhoitoon liittyvään palvelumuotoiluun.

Sekametsä-kampanja

Kerromme metsänomistajille sekametsien hyödyistä ja niille soveltuvista kohteista.

Kampanjan aiheita ovat:

- sekapuustoisuuden huomioiminen metsän uudistamis- ja taimikkovaiheissa
- taimikonhoitotöiden toteuttaminen oikea-aikaisesti ja -oppisesti
- sekapuustoisuus huomioden
- sekapuustoisuuden ylläpito koko metsän kiertoajan
- jalojen lehtipuiden huomioiminen Lounais-Suomen erityispiirteenä.

Hankkeen tuloksena

- metsien elinvoimaisuus, monimuotoisuus, sopeutumiskyky ja tuhonkestävyys vahvistuvat
- kohderyhmän osaaminen metsäluonnon monimuotoisuudesta, ennallistamisesta ja kulttuuriperinnön vaalimisesta lisääntyy merkittävästi
- rakennepiirteiden huomioiminen ja elinympäristöjen ennallistamisen mahdollisuudet otetaan rutiininomaisesti huomioon ja kirjataan ylös leimikkoa suunniteltaessa
- seurantatietojen mukaan tulokset näkyvät metsissä.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Suomen metsäkeskus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Ammattiopisto Livia, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, Metsäalan yhdistykset ja yritykset, Satakunnan ja Varsinais-Suomen vastuumuseot, Lounais-Suomen elinvoimakeskus, Priodiversity LIFE -hanke, Sorkkia sekametsissä -hanke.

Seurantamittarit: Koulutustilaisuuksien ja osallistujien lukumäärä, viestintä, leimikkokohtainen seuranta.

Sekametsäkampanjan seurantamittarit: 20 osallistuvaa organisaatiota, 2000 osallistuvaa metsänomistajaa, 10 artikkelia tai mediajuttua.

Muuta: Hankkeen toteutuksessa pyritään hyödyntämään Maa- ja metsätalous- ja ympäristöministeriön METSO-kehittämishankerahoitusta.

6.2 Toimenpide: Lounais-Suomen metsien vedet -hanke

Lisäämme vaikuttavien vesiensuojelukäytäntöjen ja vesiensuojelurakenteiden, kuten kosteikkojen, määrää. Kiinnitämme huomioita hakkuiden ja muokkausten vesiensuojeluun ja tehokkaisiin vesiensuojelumenetelmiin sekä kriittiseen tarveharkintaan.

Lisäämme metsätalouden kannustejärjestelmän ([metka](#)) luonnonhoidon tukien käyttöä Lounais-Suomessa. Viestimme metsätalouden kannustejärjestelmän suojavyöhykkeen jättämisen tulosperusteisesta määräaikaista tuesta vuonna 2027, mikäli suunniteltu tukimuoto toteutuu. Tukea olisi haettavissa Varsinais-Suomen alueella. Tuki kohdennettaisiin vesiensuojelullisesti erityisen herkille alueille tai alueille, joilla suojavyöhykkeen jättämisellä turvataan merkittäviä luontoarvoja.

Hyödynnämme ja kehitämme edelleen aiemmissa kehittämishankkeissa (muun muassa [VesiKestävä](#), [E-Täsmä](#)) toteutettuja maastokoulutuskohteita ja koulutusmateriaaleja.

Toimenpiteen tuloksena

- metsäalan ammattilaisten ja käytännön toimenpiteiden toteuttajien sekä metsänomistajien osaaminen valuma-aluealähtöisessä vesiensuojelussa lisääntyy
- kiintoaineiden kulkeutuminen vesistöihin vähenee
- vesiensuojelurakenteiden suunnittelu ja toteutus on rutiininomaista toimintaa Lounais-Suomessa.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Pyhäjärvi-instituutti.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Suomen metsäkeskus, Lounais-Suomen elinvoimakeskus (mm. Saaristomeri-ohjelma) ja muut asiaan liittyvät elinvoimakeskukset, Valonia, metsäalan yhdistykset ja yritykset, valuma-aluekohtaiset ja paikalliset vesiensuojeluyhdistykset.

Seurantamittarit: Toimenpidekohteiden lukumäärä, koulutustilaisuuksien ja niihin osallistuneiden määrä, viestintämateriaalien määrä ja niiden tavoitavuusluvut.

6.3 Toimenpide: Huomio soihin -hanke

Kiinnitämme metsäalan ammattilaisten ja metsänomistajien huomiota Lounais-Suomen suometsiin ja suoluontoon. Suometsien oikeanlaisella käsittelyllä minimoimme ilmasto- ja vesistövaikutuksia ja sopeudumme muuttuneeseen ilmastoon, jossa talvikorjuukauden aika lyhenee.

Hankkeella edistämme

- peitteistä metsänkasvatusta rehevillä turvemailla
- valuma-alueen vesiensuojelun suunnittelua metsänhoidossa
- pohjavesivaikutteisten elinympäristöjen huomioimista suometsien metsänhoidossa
- harkintaa ojasyvyyksissä ja ojien perkaamisen tarpeessa
- heikkotuottoisten turvemaiden jättämistä metsätalouden ulkopuolelle
- metsätaloudellisesti kannattamattomien suometsien ennallistamista ja ennallistamisasetuksen toteutusta
- elinkeinotoiminnan kehittämismahdollisuuksia metsätalouskäytöstä poistuvilla soilla.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Luonnonvarakeskus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Suomen metsäkeskus, Lounais-Suomen elinvoimakeskus, Pyhäjärvi-instituutti, Metsähallitus, metsäalan yhdistykset ja yritykset.

Seurantamittarit: Metsänkäyttöilmoitusten peitteisen metsänkäytön osuus, ennallistettu suopinta-ala, metsätalouden kannustejärjestelmän suometsänhoidon suunnitelmien määrä.

Muuta: Hankkeen toteutuksessa pyritään hyödyntämään Helmi-ohjelman rahoitusta.

7 Päämäärä 3: Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla

Lounais-Suomessa tärkeitä tavoitteita päämäärään 3 liittyen ovat:

- Kehitetään metsäalan ja sen koulutuksen vetovoimaa ja reagointikykyä.
- Herätetään kiinnostusta metsiin ja tehostetaan nuorisoviestintää.
- Tuotetaan työkaluja metsänomistajille ja toimijoille tietopohjaiseen päätöksentekoon.
- Varmistetaan innovoiva kehitystyö ja pitkäjänteinen metsäntutkimus.
- Hankitaan tietoa metsänomistajakunnasta ja kehitetään omistusrakenteita.
- Kehitetään metsien virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytyksiä.

7.1 Toimenpide: Töihin metsään! -hanke

Viestimme yläkoulujen ja lukiodien oppilaanohjaajille, opettajille (maa- ja metsätalous, biologia, metsää omistavat opettajat) ja oppilaille sekä alaa vaihtaville ammattikoululaisille myönteisesti, mutta kuitenkin realistisesti, metsäalasta ja metsissä tehtävästä työstä. Yläkouluissa kohderyhmänä ovat erityisesti 8. luokan oppilaat.

Pilotoimme metsäalan ja koulujen yhteistä toimintamallia metsäalan opiskelumahdollisuuksien esittelemiseksi. Teemme pilotointia aluksi pienemmällä alueella Varsinais-Suomessa ja laajennamme toiminnan mahdollisimman kattavaksi vuoteen 2030 mennessä.

Hyödynnämme hankkeessa [Metsäalalle! Tietoa metsäalan opinnoista ja töistä – tietopakettia](#) ja otamme mallia Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa toimivan [Maaseutuammattiin ry:n](#) nuorille suunnatusta viestinnästä.

Haastamme mukaan toimintaan kaikkia metsäalan toimijat Lounais-Suomessa. Kannustamme metsäalan yrityksiä ja yhdistyksiä tarjoamaan peruskoululaisille TET-paikkoja ja alaa opiskeleville harjoittelupaikkoja.

Hankkeen tuloksena

- saamme Lounais-Suomessa metsäalan koulutusta tarjoaviin oppilaitoksiin riittävästi hakijoita ja valittua heistä opiskelijoiksi motivoituneimmat ja alalle soveltuvimmat
- metsäalan työnantajat saavat rekrytoitua ammattitaitoisia työntekijöitä ja toimihenkilöitä vaikeuksitta.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Peimarin koulutuskuntayhtymä/Ammattiopisto Livia.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Lounais-Suomessa toimivat yläkoulut, lukiot ja opoyhdistykset, metsäalan yhdistykset ja yritykset, Suomen 4H-liitto, Länsirannikon Koulutus Oy WinNova, Yrkeshögskolan Novia. Lisäksi Tampereen ammattikorkeakoulu, jonka metsäalan opiskelijat tekevät projektiopintoina esittelykäyntejä kouluilla sekä osallistuvat hankkeen tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen.

Seurantamittarit: Alueella toimivien oppilaitosten hakijamäärät ja valmistumisprosentti, hakijamäärien kehitys Lounais-Suomen alueelta Tampereen ammattikorkeakoulun metsätalousinsinööriopintoihin, hankkeessa kehitettävän alueellisen toimintamallin laajentuminen koko metsäohjelma-alueelle.

Muuta: Metsäalan yritysten, yhdistysten ja muiden organisaatioiden toivotaan osallistuvan hankkeen rahoittamiseen.

7.2 Toimenpide: Lounais-Suomen metsäfoorumi -hanke

Hankkeella tuomme esille metsäalaa ja sen ajankohtaisia asioita sekä jalkautamme metsä- ja luonnonvara-alan tutkimustuloksia Lounais-Suomessa. Kerromme erilaisten metsänkäsittelytapojen vaikutuksesta lounaissuomalaisiin metsiin ja niiden kasvuun, monimuotoisuuteen ja vesiensuojeluun. Huomioimme viestinnässä erityisesti lounaissuomalaiset erityispiirteet, kuten lehdot ja virtavedet, vähälumiset talvet ja ilmastonmuutoksen vaikutukset metsänhoitotoimenpiteisiin.

Viestintäkampanjan toimenpiteitä ovat esimerkiksi

- vuosittain järjestettävä Lounais-Suomen metsäfoorumi -seminaari
- paneelikeskustelut SuomiAreena-tapahtumassa
- metsäalan ajankohtaiskatsaukset alueen kansanedustajille ja maakunta- ja kuntapäättäjäille
- ajankohtaisten tutkimustulosten esille tuominen
- monikanavainen viestintä Lounais-Suomen metsäohjelman teemoista ja siihen liittyvien kehittämishankkeiden tuloksista alueella.

Hyödynnämme viestintäkampanjassa olemassa olevat aineistot, kuten [VesiKestävä](#)- ja [E-Täsmä](#)-hankkeissa toteutetut maastokohteet, videot ja tarinakartat sekä Luonnonvarakeskuksen ja Metsäkeskuksen tietoaineistot. Lisäksi toteutamme uusia maastokohteita viestinnän tueksi. Linkitämme metsäohjelman toimenpiteissä

toteutettavat, metsäalan ammattilaisille ja metsänomistajille suunnatut webinaarit, maastokoulutukset ja tapahtumat osaksi viestintäkampanjaa.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Lounais-Suomen metsäneuvosto.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Luonnonvarakeskus, Turun, Satakunnan ja Tampereen ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset, Lounaistieto, metsäalan yritykset ja yhdistykset, Suomen metsäkeskus.

Seurantamittarit: Hankkeen toimenpiteiden toteutuminen.

7.3 Toimenpide: Aktiiviset maa- ja metsätilat -omistajanvaihdoshanke

Sujuvoitamme maa- ja metsätilojen sukupolvenvaihdoksia sekä niitä omistavien kuolinpesien purkamista viestinnällä ja edistämällä yhteistyötä.

Viestimme aktiivisesti tuleville ja tuoreille maatilojen ja metsien omistajille sekä omistajaperheille, yhtymille ja kuolinpesille omistajanvaihdosten vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista.

Mallinnamme alueella uusia tapoja sukupolvenvaihdostilanteesta viestimiseen. Näitä ovat esimerkiksi erätaukokeskustelut ja tulevien maa- ja metsätilojen omistajien vertaistukiryhmät. Hyödynnämme Etelä-Savossa kehitettyä mallia [Opas metsänomistajaperheiden metsäsuhdekeskusteluun](#). Houkuttelemme erityisesti nuoria tekemään kanssamme yhteistä viestintää. Teemme aktiivista yhteistyötä maatilojen ja metsätilojen sukupolvenvaihdoksia edistävien tahojen kanssa.

Hyödynnämme hankkeen tarkemmassa suunnittelussa Metsäkeskuksen toteuttaman [Varaudu viisaasti, luovuta luonnikkaasti \(VaLu\)](#) ja MTK-Satakunnan toteuttaman [Onnistunut omistajanvaihdos](#) -hankkeiden kokemukset ja tulokset.

Hankkeen tuloksena

- maatilat ja metsät siirtyvät uusille, aktiivisille omistajille
- maatilojen ja metsien rooli huomioidaan omistajanvaihdoksissa entistä paremmin ja niitä koskevat ratkaisut tehdään kokonaisuutena
- uudet omistajat osaavat tunnistaa omien metsiensä mahdollisuudet (esimerkiksi metsänhoito, luonnonhoito, vapaaehtoinen suojelu, monipuoliset elinkeinomahdollisuudet, maatilan ja metsänomistuksen yhteensovittaminen) ja tehdä omaa metsäänsä koskevia päätöksiä tietoon perustuen.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: ProAgria Länsi-Suomi.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Suomen metsäkeskus, MTK Satakunta, MTK Varsinais-Suomi, metsänhoitoyhdistykset.

Seurantamittarit: Hankkeessa järjestettävien tilaisuuksien ja niihin osallistuvien määrä, perustettavien vertaistukiryhmien määrä, pidettyjen erätaukokeskustelujen määrä. Pidemmällä aikavälillä maatilojen ja metsänomistajien keski-ikä sekä kuolinpesien ja yhteismetsäomistuksen määrän kehittyminen.

7.4 Toimenpide: VisitMetsä Lounais-Suomi -hanke

Edistämme metsien virkistyskäytön ja luontomatkailun tuotteistamista Lounais-Suomessa:

- Kartoitamme alueella toimivat luontomatkailuyrittäjät ja heidän tarpeensa.
- Kartoitamme luontomatkailusta kiinnostuneet metsänomistajat.
- Kehitämme ja tarjoamme koulutusta luontomatkailuyrittäjille, teemoina matkailu, metsät ja metsien terveys- ja hyvinvointivaikutukset.
- Tarjoamme metsänomistajille uusia ansaintamahdollisuuksia.

Hyödynnämme Keski-Pohjanmaalla vuosina 2021–2023 toteutetun [Visit metsä -hankkeen](#) kokemukset ja tulokset.

Kohderyhmänä ovat laajasti eri tahot alueellisista kunta-, yhdistys- ja matkailutoimijoista matkailijoihin ja metsänomistajiin.

Hankkeen tuloksena Lounais-Suomessa toimii kannattavia luontomatkailuyrityksiä, jotka tuovat tuloa myös yhteistyökumppaneina toimiville metsänomistajille. Saamme Lounais-Suomeen lisää sekä kotimaisia että ulkomaisia matkailijoita.

Pidemmällä aikavälillä toimenpide vaikuttaa alueen luontomatkailuyritysten määrään, luontomatkailusta ansaintamahdollisuutena kiinnostuneiden metsänomistajien määrään ja luontomatkailijoiden määrään alueella.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Satakunnan ammattikorkeakoulun Matkailun kehittämiskeskus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Luonnonvarakeskus, ammattikorkeakoulut (opintosuuntina metsä, matkailu, sosiaali- ja terveysala), maakuntien liitot, Turun yliopisto, MTK, metsänhoitoyhdistykset, Visit Archipelago, Visit Satakunta, Visit Turku ja Visit Pori, alan yritykset, kunnat, kyläyhdistykset, muut paikalliset toimijat.

Seurantamittarit: Tehtävien kartoitusten ja järjestettävien koulutusten laatu ja kattavuus, toimenpiteeseen mukaan lähtevien metsänomistajien määrä.

8 Päämäärä 4: Edistämme puurakentamista

Lounais-Suomen metsäohjelman 2026–2030 neljänneksi päämääräksi on valittu puurakentamisen edistäminen.

8.1 Toimenpide: Puurakentaminen kasvuun Lounais-Suomessa -hanke

Lisäämme puun käyttöä julkisessa rakentamisessa, jolloin hiiltä sitoutuu pitkäikäisiin puurakennuksiin. Tarkastelemme mahdollisuuksia myös puurakentamisen korjausrakentamisen edistämiseen.

Puurakentamisen lisäämisellä

- edistämme kaupunkien ja kuntien ilmasto- ja hiilineutraalisuustavoitteita
- edistämme kasvua ja työllisyyttä Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakunnissa
- lisäämme asuinalueiden viihtyisyyttä, moni-ilmeisyyttä ja ekotehokkuutta
- nostamme alueiden imagoa korkealaatuisella arkkitehtuurilla.

Julkisen puurakentamisen edistämisessä kohdennamme toimenpiteet julkisille toimijoille, kuten kuntien ja hyvinvointialueiden viranhaltijoille ja luottamushenkilöille.

Hankkeen toimenpiteillä

- tuemme kuntia ja hyvinvointialueita puurakentamisen kokonaisuudessa
- lisäämme kuntien osaamista puurakentamisessa
- tuemme hankintamenettelyprosesseja
- edistämme markkinavuoropuhelua
- tuotamme tietoa kaavoituksen tueksi
- lisäämme yhteistyötä kuntien välillä ja välitämme tietoa esimerkkikohteista.

Hyödynnämme toimenpiteen toteutuksessa [Ympäristöministeriön Puurakentamisen toimenpideohjelman \(2018–2023\)](#) ja [Lounais-Suomi rakentuu puusta -hankkeen](#) tuloksia. Päivitämme [Lounais-Suomi rakentuu puusta -sivuston](#) tiedot ajan tasalle.

Toimenpiteen tuloksena puun käytön mahdollisuuksia tarkastellaan aina yhtenä vaihtoehtona julkisesta rakentamisesta päätettäessä. Pidemmällä aikavälillä toimenpide vaikuttaa myönteisesti alueen julkisten puurakennusten määrään ja kasvattaa pitkäikäisiä hiilivarastoja Lounais-Suomessa.

Vastuutahot, yhteistyökumppanit ja seuranta

Vastuutaho: Satakunnan ammattikorkeakoulu, rakennetun ympäristön tiimi ja resurssiviisauden tutkimuskokonaisuus.

Ehdotus yhteistyökumppaneiksi: Puuinfo, Puutuoteteollisuus ry, Puuteollisuus ry, Tampereen yliopisto, Turun yliopiston maantieteen laitos, Valonia, alueelliset vastuumuseot.

Seurantamittarit: Hankkeessa järjestettyjen tilaisuuksien ja tapahtumien määrä, hankkeessa tehty viestintä.

9 Toimeenpano ja seuranta

Metsäohjelman toimeenpanossa keskeistä on löytää rahoitus ohjelmaan kirjatuille toimenpiteille, jotka kaikki toteutetaan kehittämishankkeina. Jokaiselle toimenpiteelle on nimetty vastuutaho, joka vastaa hankkeen käytännön suunnittelusta, rahoituksen hakemisesta ja toteutuksesta. Erillisiä ohjelman toimeenpanoryhmiä ei tällä ohjelmakaudella perusteta.

Toimenpiteen vastuutaho raportoi hankesuunnittelun ja -toteutuksen edistymisestä Lounais-Suomen metsäneuvostolle. Tavoitteena on, että jokaisen osana Lounais-Suomen metsäohjelmaa toimeenpantavan hankkeen ohjausryhmässä on vähintään yksi jäsen, joka kuuluu metsäneuvostoon.

Maakunnalliset metsäneuvostot antavat vuosittain Metsäkeskuksen johtokunnalle lausunnon, jossa esitetään valtion tukien tarve eri toimenpiteille sekä tarvittavan määrärahan suuruus. Tukisuunnitelman on pohjauduttava metsäohjelman tavoitteisiin. Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet päivittyvät vuosittain (vuoden 2025 tavoitteet on esitetty [liitteessä 2](#)).

Lounais-Suomen metsäneuvosto edistää ja seuraa metsäohjelman toimenpiteiden toteutumista. Toimenpiteisiin valittujen mittareiden lisäksi seurannassa voidaan käyttää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten Metsäkeskuksen [avointa metsä- ja luontotietoa](#) ja [koostetta metsien kehityksestä maakunnittain](#). Erilaisiin aineistoihin perustuen Metsäkeskuksen asiantuntijat voivat tuottaa tausta-aineistoa maakuntien yleisen kehityksen seurannan tueksi. Esimerkkejä tällaisista

analyyseistä ovat [liitteessä 3](#) esitetty hakkuupotentiaalin laskenta ja [liitteessä 4](#) esitetyt metsänhoitoehdotukset.

Neuvosto seuraa tavoitteiden edistymistä ja ohjelman vaikutuksia sekä toimintaympäristön kehitystä ja tekee tarvittaessa muutoksia ohjelmaan. Ohjelman välitarkastus ja toimenpiteiden päivittäminen tehdään vuonna 2028.

10 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi toteutettiin ohjelman luonnosvaiheessa. Siinä tarkasteltiin ohjelman taloudellisia, ekologisia, sosiaalisia ja kulttuurivaikutuksia. Arviointi oli etukäteisarviointia siitä, millaisia merkittäviä vaikutuksia ohjelman toimenpiteillä olisi toteutuessaan.

Arviointia varten koottiin ohjelman valmisteluryhmiin osallistuneista vaikutusten arvioinnin ryhmä. Ryhmän kokoonpanon vahvisti alueellinen metsäneuvosto. Ryhmän jäsenet vastasivat sähköiseen ennakkokyselyyn kesä-heinäkuussa 2025. Arviointiryhmän kokous järjestettiin elokuussa 2025.

Toimenpiteitä ja niiden kokonaisvaikutuksia arvioitiin sanallisesti sekä käyttäen asteikkoa ++, +, 0, -, --, ? (voimakkaasti myönteinen, myönteinen, ei vaikutusta, kielteinen, voimakkaasti kielteinen, ei tietoa/ei arvioitavissa). Metsäneuvosto huomioi arvioinnin tulokset ohjelmaluonnoksen viimeistelyssä ennen ohjelman lähettämistä lausunnoille.

Arvioinnin tulokset

Arviointiryhmä näki toimenpiteiden olevan kokonaisvaikutuksiltaan suurimmaksi osaksi myönteisiä tai voimakkaasti myönteisiä. Ryhmän muuttamat kielteiseksi arvioimat vaikutukset kohdistuivat ekologisiin ja kulttuurisiin vaikutuksiin.

Taloudelliset vaikutukset

- Metsien kasvun ja metsittämisen edistämisen tuottavuusvaikutukset ovat merkittäviä.
- Tutkimustulosten hyödyntäminen parantaa päätöksenteon laatua ja tehokkuutta sekä edistää metsäalan kehitystä.

- Metsäalan tunnettuuden vahvistaminen ja koulutuksen kiinnostavuuden lisääminen varmistavat osaavan työvoiman saatavuutta tulevaisuudessa.
- Puurakentamisen edistäminen kasvattaa jalostusastetta ja tukee metsäteollisuuden arvonalistaa.
- Luontomatkailun edistäminen monipuolistaa metsänomistajien tulonlähteitä ja tukee paikallistaloutta.

Ekologiset vaikutukset

- Sekametsäisyyden lisääminen ja talousmetsien luonnonhoidon edistäminen parantavat metsien monimuotoisuutta ja ilmastokestävyyttä.
- Hiilensidonnan ja metsien terveyden vahvistaminen auttaa varautumaan ilmastomuutoksen vaikutuksiin ja tukee ekologista kestävyyttä.
- Vesiensuojeluun panostaminen ja valuma-alueen tarkastelu vähentävät metsätalouden ympäristökuormitusta.
- Ennallistamisasetuksen tavoitteisiin vastaaminen vaikuttaa positiivisesti heikentyneisiin luontotyyppisiin.

Sosiaaliset vaikutukset

- Metsänomistajien aktivointi, osallistuminen ja osaamisen vahvistaminen tuovat varmuutta päätöksentekoon tietoon perustuen.
- Metsäalan ammattilaisten kyky toimia muuttuvassa ilmastossa ja ehkäistä sen aiheuttamia riskejä kasvaa.
- Vesiensuojeluun ja talousmetsien luonnonhoitoon panostaminen lisäävät metsäalan hyväksyttävyyttä.
- Verkostoituminen ja kohtaamiset yhteisen huolen eli ilmastomuutoksen vaikutusten äärellä lisäävät sosiaalista pääomaa.
- Metsätilojen omistajanvaihdoksien tukeminen ja eri vaihtoehtojen esille tuominen lisää perheissä keskustelua metsien hoidosta ja käytöstä sekä tukee kaikkien kannalta parhaaseen lopputulokseen pääsemistä.
- Yksityistieverkoston hyvä kunto tukee myös metsien virkistyskäyttöä ja pelastustoimintaa.
- Hakkuut voivat aiheuttaa negatiivisia tunnekokemuksia.

Kulttuuriset vaikutukset

- Luontomatkailun mahdollisuuksien ja luonnon terveysvaikutusten tunnistaminen lisää metsien merkitystä hyvinvoinnin ja kulttuurin lähteenä.
- Puurakentaminen tukee kulttuurisesti arvokasta rakennusperinnettä ja uusiutuvan materiaalin käyttöä.
- Hakkuiden vaikutukset maisemaan voivat aiheuttaa negatiivisia tunnekokemuksia ja kulttuurisia vaikutuksia.

11 Liitteet

Liite 1: Valtakunnallisen tilannekuvan yhteenveto

Metsäkeskuksen asiantuntijat tuottivat metsäneuvostoille ja metsäohjelmien valmisteluryhmille valtakunnallisen metsäalan tilannekuvan ohjelmien laatimisen ja alueiden tilannekuvien laatimisen tueksi.

Analyysissa tarkastelussa olivat poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset, tekniset, ekologiset ja lainsäädännölliset näkökulmat (PESTEL-analyysi).

Poliittinen (P) tilannekuva on muuttunut huolestuttavaksi ja sisältää huomattavan määrän epävarmuuksia. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama epävarmuus niin talouteen kuin energiasektorillekin ovat nopeuttaneet energiaomavaraisuuden kehittymistä. Samalla puun hinta on noussut.

Monimuotoisuuden heikentymiseen ja ilmastonmuutokseen liittyvät kansainväliset sekä EU:n metsä-, energia- ja ympäristöpoliittiset sitoumukset ja sopimukset vaikuttavat lähitulevaisuudessa merkittävästi Suomen metsäsektoriin. Muutokset tulevat näkymään mm. kansallisissa toimissa luonnon ennallistamiseksi sekä metsien kasvun ja hiilensidonnan lisäämistoimissa.

Taloudessa (E) metsätalouden merkitys Suomen kansantaloudelle on merkittävän suuri ja se on kasvamassa puun kysynnän lisääntymisen myötä. Alan liikevaihto ja työpaikat ovat taantuman jälkeen hiljalleen kasvamassa talouden epävarmuudesta huolimatta. Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvät metsätuhoriskit on huomioitava uhkana metsätaloudelle monimuotoisuutta korostavina ilmastokestävinä toimina. Myös metsien monipuolinen käyttö korostuu metsätalouden rinnalla.

Sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat (S) sisältävät monipuolisen joukon muutostekijöitä, joilla on suuri vaikutus metsien käyttöön. Suomalaisilla on pääosin vahva metsäsuhde. Metsäsuhde kaipaa uudistamista, kun entistä suuremmalla joukolla ei ole suoraa suhdetta omaan metsään. Julkinen keskustelu metsien hyödyntämisestä on tällä hetkellä valitettavan kärjistynyttä ja polarisoitunutta. Metsien omistusrakennetta olisi syytä korjata aiemmin tehtävillä sukupolvenvaihdoksilla ja aktiivisella kuolinpesien purkamisella. Tällä olisi vaikutuksensa myös metsien aktiiviseen hoitoon ja metsien kasvuun. Lasten ja nuorten metsäosaamisen lisääminen edistäisi tulevien sukupolvien myönteistä suhtautumista metsien kestävään käyttöön. Tällä olisi oma vaikutuksensa myös metsäalan kiinnostavuuteen opiskelualana. Haasteena kun on jo tällä hetkellä alan työvoiman saatavuus ja koulutuksen saavutettavuus tehtyjen säästöjen myötä.

Teknisestä (T) näkökulmasta metsäala kehittyy edelleen nopeasti. Entistä huomattavasti tarkemmassa kaukokartoituspohjaisessa metsätiedon tuottamisessa pystytään tuottamaan lisäksi tietoa muun muassa metsien muusta rakenteesta, hiilensidonnasta ja monimuotoisuudesta. Teknologinen kehitys parantaa konetyön tuottavuutta ja uudet menetelmät tehostavat työtapoja. Suuri ongelma on alemman tieverkon ja sen siltojen kunto ja niihin liittyvä korjausvelka.

Ekologinen (E) näkökulma on vahvistunut metsien hyödyntämisessä. Talousmetsien luonnonhoito on kiinteä osa metsänhoitoa. Tavoitetaso monimuotoisuudessa tulee nousemaan EU:n biodiversiteettistrategian ja ennallistamisasetuksen ja muun tulevan EU-sääntelyn myötä. Kansallinen ennallistamissuunnitelma valmistuu viimeistään elokuussa 2026. Lisäksi suurella osalla alueista laaditaan luonnon monimuotoisuuden ohjelmia (LUMO). Ohjelmilla tulee olemaan suuria vaikutuksia metsien käyttöön. Tarkempi toimeenpano selviää myöhemmin ja se on huomioitava jatkossa metsäohjelmien sisällössä sekä toimeenpanossa.

Lait (L), määräykset ja muut ohjauskeinot vaikuttavat koko ajan enemmän siihen, miten metsiä voidaan hyödyntää. Yleisesti voidaan sanoa, että metsäalaa ohjaa entistä enemmän muilta toimialoilta tuleva ohjaus. Erityisesti monet EU-aloitteet koskevat metsiä. Etenkin maatalous-, ympäristö- sekä ilmasto- ja energiapolitiikassa on useita asetuksia ja direktiivejä, jotka vaikuttavat suoraan tai välillisesti myös metsätalouteen sekä -teollisuuteen.

Metsätalouden määräraikaisen kannustejärjestelmälain (metka) perusteluiden mukaan tukijärjestelmällä kannustetaan maanomistajia aktiivisiin ja oikea-aikaisiin toimiin. Tuettavia työlajeja ovat taimikon ja nuoren metsän hoito, terveyslannoitus, suometsän hoitosuunnitelma, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekeminen, metsätaloutta palvelevien yksityisteiden perusparantaminen, ympäristötuki, metsäluonnon hoito ja kulutus. Määräraha on ollut pienenemään päin.

Päättäneellä EU-kaudella 2019–2024 annettiin lukuisia asetuksia, joilla ohjataan metsien käyttöä. Taustalla vaikutti Vihreän kehityksen ohjelma, jolla pyritään hillitsemään ja sopeutumaan ilmastomuutokseen sekä estämään luonnon monimuotoisuuskatoa. Niiden pohjalta laaditaan parhaillaan monia kansallisia toimeenpanosuunnitelmia. Niiden vaikutus metsien käyttöön tulee tulevaisuudessa olemaan suuri, kuten aiemminkin on todettu.

Ennallistamisasetus (EU) edellyttää, että luontodirektiivin kunkin luontotyyppien heikentyneestä pinta-alasta on toteutettava ennallistamistoimia 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Vuoteen 2040 mennessä ennallistamistoimien on

katettava 60 prosenttia ja vuoteen 2050 mennessä 90 prosenttia luontotyyppiryhmien heikentyneestä pinta-alasta.

Metsäkatoasetuksen (EU) myötä toimijoille tulee velvollisuus selvittää käyttämänsä puun alkuperä ja hankintaketju, millä osoitetaan, ettei se aiheuta metsäkatoa. Suomessa metsäkatoasetuksen kansallista soveltamista valmistelevalle työryhmälle on jatkettu vuoden 2025 loppuun.

Uusiutuvan energian direktiivi (RED III) (EU) tiukentaa metsäbiomassan kestävyyskriteerejä, mutta tämän vaikutusten arvioidaan jäävän suhteellisen vähäiseksi.

Liite 2: Metsätalouden kannustinjärjestelmän tavoitteet

Puuntuotannon tuet

Maa- ja metsätalousministeriön vahvistamat puuntuotannon tuet (metka) 2025. Eurot on muutettu suoritteiksi arvioidun keskihinnan mukaan. Suoriteluvut on pyöristetty lähimpään kymmeneen tai sataan. Tavoitteet asetetaan vuosittain.

Maakunta	Taimikon ja nuoren metsän hoito, ha	Terveyslannoitus, ha	Suometsän hoito, ha	Metsätien perusparannus, m
Etelä-Karjala	3 100	410	100	6 200
Etelä-Pohjanmaa	8 000	1 400	580	8 200
Etelä-Savo	8 500	1 210	100	6 100
Kainuu	4 900	1 330	310	8 400
Kanta- Häme	2 900	620	170	6 100
Keski-Pohjanmaa	1 900	530	300	5 900
Keski-Suomi	9 400	1 080	290	9 200
Kymenlaakso	2 100	380	130	5 900
Lappi	10 300	1 010	620	39 000
Pirkanmaa	6 200	580	230	9 100
Pohjanmaa	3 500	640	1 460	14 700
Pohjois-Karjala	6 600	2 180	330	13 100
Pohjois-Pohjanmaa	14 500	3 250	2 090	39 200
Pohjois-Savo	10 300	4 620	450	6 800
Päijät-Häme	3 900	420	110	6 100
Satakunta	3 600	460	400	6 400
Uusimaa	2 700	410	130	13 600
Varsinais-Suomi	3 500	470	180	5 900
Yhteensä	106 000	21 000	8 000	210 000
Suoritetavoite yht.	106 000 ha	21 000 ha	8 000 ha	210 km
€/ha, €/m	279	167	210	12
Pienpuun keruutavoite	40 000 ha			

Luonnonhoidon tuet

Metsäluonnon hoidon edistämisen tukivarojen (metka) käytön suunnitelma maakunnittain vuonna 2025. Edeltävien vuosien tukivarojen käyttö ohjaa tulevaa tukien käytön suunnittelua. Tukien jakautumiseen työlaajien välillä on mahdollista tehdä muutoksia ja tukivaroja voidaan siirtää eri alueille tarpeen mukaan, jos varoja jää käyttämättä.

Maakunta	Luonnonhoito (€)	Ympäristötuki (€)	Yhteensä (€)
Etelä-Karjala	144 726	1 101 246	1 245 972
Etelä-Pohjanmaa	211 962	996 658	1 208 620
Etelä-Savo	266 443	1 106 641	1 373 084
Kainuu	231 822	1 111 360	1 343 182
Kanta-Häme	246 550	1 118 123	1 364 673
Keski-Pohjanmaa	137 353	902 474	1 039 827
Keski-Suomi	208 967	1 158 454	1 367 421
Kymenlaakso	130 000	1 035 028	1 165 028
Lappi	266 363	1 259 724	1 526 087
Pirkanmaa	261 862	1 165 980	1 427 842
Pohjanmaa	135 095	858 657	993 752
Pohjois-Karjala	216 118	1 176 271	1 392 389
Pohjois-Pohjanmaa	405 587	1 625 231	2 030 818
Pohjois-Savo	299 564	1 215 335	1 514 899
Päijät-Häme	206 745	1 194 928	1 401 674
Satakunta	130 000	969 091	1 099 091
Uusimaa	232 596	1 147 356	1 379 952
Varsinais-Suomi	138 681	1 126 059	1 264 740
Yhteensä	3 870 432	20 268 616	24 139 049

Taulukon jaottelu perustuu valtion talousarvioesitykseen, jossa esitetään ympäristötuki erillisenä ja luonnonhoitoon ovat yhdistettyinä metsäluonnon hoitohankkeet, Helmi-elinympäristöohjelman toimenpiteet ja kulutus.

Valtakunnallinen tavoitetaso metsäluonnon hoidon edistämisen työmäärille

Tavoitetaso metsäluonnon hoidon edistämisen työmäärille vuonna 2025. Tavoitetasot määritellään maa- ja metsätalousministeriön ja Metsäkeskuksen välisessä tulossopimuksessa.

Tavoitteet on jaoteltu Metso- ja Helmi-ohjelmien sekä vesienhoidon toimenpideohjelmien tavoitteisiin. Maakuntakohtaista jaottelua ei tehdä, koska luonnonhoidon työlajien elinympäristöistä, suunnitteluun ja toteutukseen käytössä olevista resursseista ja muista vaikuttavista tekijöistä ei ole käytössä yksityiskohtaista maakunnittaista tietoa.

Helmi-ohjelman toimeenpano:

Toimenpide	Tavoite
Soiden ennallistaminen	400 ha/v
Vesien palautus suojelusoille	6 kpl/v
Lintukosteikkojen perustaminen ja kunnostus	8 kpl/v

Muut toimenpiteet:

Toimenpide	Tavoite
Kulotus	200 ha/v
Vesiensuojelun toimenpideohjelman hankkeet	10 kpl/v

Liite 3: Hakkuupotentiaalilaskelma maakunnittain

Taulukossa on esitetty maakunnittainen suurimpaan ylläpidettävissä olevaan hakkuukertymään perustuva hakkuupotentiaali (ha/v) vuosille 2025–2034.

Taulukko kuvaa myös, miten hakkuukertymä voitaisiin toteuttaa.

Arvio hakkuupotentiaalista hakkuutavoittain on tehty Metsäkeskuksen metsävaratietojen pohjalta. Metsävaratieto on sovitettu [Luonnonvarakeskuksen arvioihin](#) suurimmasta ylläpidettävissä olevasta (SY) aines- ja energiapuun hakkuukertymästä.

Maakunta	Kasvatushakkuu	Uudistushakkuu	Jatkuva kasvatus	Yhteensä
Etelä-Karjala	15 600	3 700	400	20 000
Etelä-Pohjanmaa	25 100	12 300	500	38 000
Etelä-Savo	35 800	13 000	1 100	50 000
Kainuu	41 200	11 400	3 200	56 000
Kanta-Häme	10 700	4 100	300	15 000
Keski-Pohjanmaa	10 200	2 800	400	13 000
Keski-Suomi	48 200	13 500	1 600	63 000
Kymenlaakso	11 300	3 000	300	15 000
Lappi	82 200	16 900	10 700	110 000
Pirkanmaa	29 600	10 900	1 100	42 000
Pohjanmaa	21 400	4 300	300	26 000
Pohjois-Karjala	50 000	16 000	2 100	68 000
Pohjois-Pohjanmaa	72 800	22 600	5 500	101 000
Pohjois-Savo	51 700	15 400	1 500	69 000
Päijät-Häme	12 200	5 000	400	18 000
Satakunta	15 100	6 100	500	22 000
Uusimaa	13 800	6 200	900	21 000
Varsinais-Suomi	13 300	6 900	400	21 000
Yhteensä	560 000	174 100	31 200	765 000

SY:n ja täysimääräisten ensiharvennusten määrittämisessä on käytetty metsävaratiedon kymmenen vuoden keskiarvoa suhteellisista hakkuukertymistä hakkuutavoittain.

Hakkuukertymät hakkuutavoittain on muutettu pinta-aloiksi (hehtaareiksi) vuoden 2024 metsänkäyttöilmoitusten keskimääräisten maakunnittaisten hakkuukertymien (m³/ha) pohjalta.

Jatkuvan kasvatuksen osuuden määrittelyssä lähteenä on käytetty Metsäkeskuksen metsänkäyttöilmoituksia vuodelta 2024. Jatkuvan kasvatuksen keskimääräinen poistuma on laskettu käyttäen Luonnonvarakeskuksen synteesiraportin mukaista keskipoistumaa ($7,2 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{v}$ * hakkuukiertona 15 vuotta = $108 \text{ m}^3/\text{ha}$).

Liite 4: Hoitoehdotukset

Taulukossa on kuvattu hoitoehdotukset (ha/v) maakunnittain vuosille 2025–2034. Ehdotukset perustuvat Metsäkeskuksen metsävaratietoon.

Varhaishoidon perusteena on seuraavan viiden vuoden tarpeen keskiarvo. Taimikonhoidossa ja nuoren metsän hoidossa seuraavan kymmenen vuoden tarpeen keskiarvo.

Maakunta	Taimikon varhaishoito	Taimikonhoito	Nuoren metsän hoito
Etelä-Karjala	6 300	3 200	1 100
Etelä-Pohjanmaa	11 900	5 600	2 500
Etelä-Savo	14 800	7 300	2 400
Kainuu	9 400	5 100	3 200
Kanta-Häme	5 100	1 800	900
Keski-Pohjanmaa	3 500	1 600	700
Keski-Suomi	15 700	7 200	2 900
Kymenlaakso	4 400	2 000	700
Lappi	16 800	8 500	1 500
Päijät-Häme	5 600	2 500	900
Pirkanmaa	13 800	5 400	1 900
Pohjanmaa	6 900	2 600	1 500
Pohjois-Karjala	16 900	7 200	2 500
Pohjois-Pohjanmaa	22 400	11 200	3 400
Pohjois-Savo	17 900	7 500	3 600
Satakunta	7 000	3 000	1 000
Uusimaa	6 100	2 600	1 000
Varsinais-Suomi	6 900	2 400	900
Yhteensä	191 400	86 800	32 600

Taimikon varhaishoidossa puun korkeus 1,2–3 metriä ja taimikonhoidossa 3–7 metriä. Nuoren metsän hoidossa puun läpimitta < 12 cm.